Rok. I. Tarnów, dnia 17 lipca 1938 r. Nr 1.

Robotnik Katolicki

Pismo miesięczne Sekretariatu Okręgowego Ch. Z. Z. w Tarnowie.

Cena pojed. numeru 10 gr.	Redakcja i administracja: Tarnów, ul. Mościckiego 10. Telefon 283. P. K. O. Kraków, № 416·245.	Prenumerata roczna 1·20

Bardzo się cieszę, że w mej diecezji powstał i rozwija się pięknie Chrześcijański Związek Zawodowy, którego celem jest „dążenie do moralnego i materialnego podniesienia bytu robotników". Organizacja ta, oparta na zasadach św. Ewangelii, pokaże robotnikowi, że Syn Boży, Pan nieba i ziemi, sam stał się robotnikiem i żył lat 30 życiem robotnika, aby nas nauczyć, że praca robotnika nie poniża, ale uszlachetnia, byleby tak pracował, jak On. Na Swych współpracowników, na apostołów powołał Chrystus ludzi pracy. Organizacja Ch. Z. Z. pokaże robotnikowi, że Kościół nie patrzy obojętnie na dolę robotnika, że występuje zawsze i stanowczo w obronie pokrzywdzonych, że gromi wyzyskiwaczy, że przez usta swych papieży jasno określił prawa, jakie przysługują klasie pracującej i nawołuje do sprawiedliwości społecznej.

I dlatego zachęcam Was, Drodzy Bracia Robotnicy, byście wpatrzeni we wzór Chrystusa-Robotnika i wsłuchani w głos św. Kościoła, jak najliczniej wstępowali w szeregi Ch. Z. Z. Tam znajdziecie pomoc i poradę, zachętę i miłość braterską, a praca Wasza stanie się milszą i dola lżejszą.

Przewielebnemu Księdzu Sekretarzowi, wszystkim Jego współpracownikom i Zrzeszonej Braci Robotniczej z głębi serca błogosławię.

† ***Franciszek***
bp Tarnowski.

Pismo „Robotnik Katolicki"

Do należytego prowadzenia pracy w szeregach Chrześc. Zw. Zaw. potrzebne jest pismo, któreby podawało wskazówki, pouczenia jak należy tą pracą kierować. Bez organu kierującego pracą pójdzie w różnych kierunkach i nie przyniesie wymaganego pożytku.

Otóż rolę kierowniczą ma spełnić niniejsze pismo. Zawierać ono będzie artykuły treści ideowej Ch. Z. Z., szkice referatów i pogadanek na zebrania ogólne. W nich podawana będzie katolicka nauka społeczna, z którą zapoznać się powinni wszyscy członkowie organizacji katolickiej. W piśmie tym zamieszczane będą wyjaśnienia dotyczące ustawodastwa pracy, ubezpieczeń społecznych, obrony prawnej i t. p. Nadto Sekretariat Okr. umieszczał będzie polecenia i zarządzenia swoje tak do Zarządów Oddziałów, jak i wszystkich członków.

Każdy członek Ch. Z. Z. powinien prenumerować Robotnika Katolickiego.

Zarząd Oddziału na zebraniu ogólnym odczyta i przedyskutuje zawarte w nim referaty i zapozna członków z poleceniami Sekretariatu.

„Robotnik Katolicki“ odda także przysługi tym, którzy interesują się chrześcijańskim ruchem zawodowym i mają ochotę oddać się tej pracy.

Rozwój pisma, jego wartość i cena zależeć będzie od poparcia przez społeczeństwo naszych wysiłków.

Dlatego zwracamy się z gorącą prośbą do wszystkich, którzy rozumieją ważność i potrzebę Chrześcijańskiego ruchu zawodowego o poparcie naszej pracy przez prenumerowanie, rozszerzanie pisma oraz przez drobne ofiary na ten cel złożone.

REDAKCJA.

Cele i zadania Chrześcijańskich Związków Zawodowych

Robotnicy wstępujący do Chrześcijańskiego Związku Zawodowego często nie rozumieją dobrze jaki jest cel tego Związku, jakie zadania ma on do spełnienia. Z braku należytego zrozumienia tych rzeczy, żądają od związku rzeczy niemożliwych do spełnienia i z tego powodu powstaje wśród członków niezadowolenie.

Wszyscy chcieliby włożyć na związek obowiązek dostarczania pracy, jakby to było głównym i wyłącznym jego celem. Sprawa ta potrzebuje dokładnego wyjaśnienia i to uczynimy, aby na przyszłość uniknąć nieporozumień i zgrzytów.

Jaki jest cel związku?

Statut związku w paragrafie trzecim powiada: „Celem związku jest dążenie do moralnego i materialnego podniesienia bytu robotników, ochrona ekonomicznych i kulturalnych interesów swych członków w drodze praworządnej i na zasadach chrześcijańskich i narodowych.

Związek zatem ma w pierwszym rzędzie dążyć do moralnego podniesienia robotnika. Robotnik bowiem przy pracy swojej z powodu różnych okoliczności upadł moralnie nisko. Głównym powodem jego upadku były związki zawodowe oparte na zasadach materialistycznych nie uznające zasad moralności katolickiej. Materializm nie uznaje porządku nadprzyrodzonego, nie ma w nim miejsca dla Boga i dla Jego praw. Kto silniejszy ten zwycięży. Nie sprawiedliwość ma rozstrzygać co się komu należy, ale przemoc. Związki na takiej podstawie oparte głosiły walkę klas — walkę świata pracy z kapitałem. W tej walce wszystkie środki były godziwe.

Nic więc dziwnego, że robotnik pod wpływem tych haseł agitacji utracił wiarę w Boga, w życie nadprzyrodzooe, za cel swego życia uważał używanie doczesne.

Odrzuciwszy religię jako rzecz prywatną, nie kierując się jej wskazaniami zeszedł w postępowaniu swoim do poziomu istot nierozumnych. Znajdującemu się w takim poniżeniu i upodleniu Związek chrześcijański podaje rękę, podnosi go, wskazuje mu na jego godność człowieka, usiłuje wznieść go na ten poziom, na jakim stać powinien. **Nie obojętność religijna, nie pijaństwo, nie rozpusta, nie kłamstwo, fałsz, oszustwo, nie lenistwo, marnotrawienie czasu i zdrowia, nie nienawiść klasowa, ale wiara silna i żywa, trzeźwość, życie uczciwe, prawdomówność, szczerość, pracowitość, oszczędność, miłość wzajemna i poszanowanie władzy ma być cechą robotnika katolickiego — członka Ch. Z. Z.**

Robotnik musi się zmienić. Praca to będzie ciężka i trudna. Przeżarty na wskróś jadem nienawiści i zepsucia, musi się długo leczyć. Musi uznać swoją chorobę i używać odpowiednich lekarstw. Pomocą w tym ma być Ch. Z. Z. i to jest pierwszym celem organizacji chrześcijańskiej.

Drugim celem Ch. Z. Z. jest dążenie do materialnego podniesienia bytu robotnika. Praca w tym kierunku silniej się uwydatnia, aniżeli w pierwszym nad podniesieniem moralnym.

Przez dążenie do materialnego podniesienia bytu robotnika, należy rozumieć starania związku, aby płaca była sprawiedliwa, aby robotnik pracował w warunkach odpowiednich nie zagrażających jego zdrowiu i życiu. Związek ma bronić robotnika przed wyzyskiem, upominać się o jego prawa, pouczać go, jakie prawa mu przysługują i w jaki sposób ma z nich korzystać.

Do osiągnięcia powyższych celów organizacja posługuje się następującymi środkami:

1) Stara się o oświatę wśród członków. W tym celu są kursy, zjazdy, odczyty, referaty, pogadanki, pisma i t. p. Oświata jest każdemu ogromnie potrzebna do umiejentnego prowadzenia życia.

2) Dąży do wyrobienia solidarności organizacyjnej — jeden za wszystkich — wszyscy za jednego. W organizacji dobrze prowadzonej znika egoizm, a wyrabia się duch poświęcenia i ofiarności.

3) Organizacja popiera usiłowania robotuików w celu uzyskania możliwie najlepszego zarobku, odpowiadającego wartości wykonanej pracy.

4) Organizacja czuwa nad tym, aby robotnik pracował w warunkach odpowiednich godności ludzkiej.

5) Udziela porad prawnych i obrony we wszelkich sprawach spornych prawnie uzasadnionych, a wynikających z ustaw o ochronie robotnika, oraz

zastępuje członków przed sądem i instytucjami ubezpieczeń wobec pracodawców na mocy specjalnego pełnomocnictwa.

6) Utrzymuje statystyki zawodowe — informuje, do których zawodów należy posyłać młodzież.

7) Zakłada i prowadzi społeczne biura pośrednictwa pracy.

8) Udziela wsparć swym członkom w razie bezrobocia, strajku, choroby, śmierci i braku pracy.

Z tego zestawienia można poznać jakie są obowiązki Związku względem członków. Nie ma mowy o zatrudnieniu wszystkich bezrobotnych zgłaszających się do związku. Niesłuszne zatem są narzekania na związek, że nic nie warta, bo pracy nie daje. Nie daje, bo dać nie może, tego organizator przy zakładaniu związku nie przyrzekał. Jeśli zaś Sekretariat zorganizował bezrobotnych, to albo miał widoki ich zatrudnienia n. p. z racji projektu budowy fabryk, dróg, zapory i t. p., albo organizował w celu otrzymania ewidencji, ilu robotników w danej miejscowości jest bez pracy, a często i bez środków do życia. Mając wykazy bezrobotnych Sekretariat stara się u władz o pomoc dla nich, czy to w formie zasiłku, czy ułatwienia wyjazdu zagranicę, czy w przydzieleniu do pracy w C. O. P.

Troskę o zatrudnienie bezrobotnych przyjął na siebie Sekretariat nadobowiązkowo; nieroztropną jest rzeczą robić wymówki i zarzuty, że wszystkich nie zatrudnił.

Należy więc wiedzieć czego można żądać od związku, a czego nie można. Prawa członków powinien Zarząd jasno członkom przedstawić, aby uniknąć nieprzyjemności i niepotrzenych narzekań.

Sposób zakładania Oddziałów Chrześcijańskich Związków Zawodowych

Bardzo często zwracają się do Sekr. Okr. PT. Przewielebni Księża i inni interesujący się chrześcijańskim ruchem zawodowym z zapytaniem, w jaki sposób można zorganizować robotników, ilu potrzeba do założenia Oddziału, kto może należeć, gdzie należy zgłaszać do rejestracji, czy zapisanie się do Związku gwarantuje otrzymanie pracy itp.

Na te i podobne zapytania podaje się wyjaśnienia:

Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe (Ch. Z. Z.) skupia w szeregach Związków Zawodowych robotników wszystkich zawodów, jak również robotników niekwalifikowanych.

Przystępując do zorganizowania robotników, należy zwołać zebranie w taki sposób, aby wszyscy o tym zebraniu wiedzieć mogli. O zwołaniu zebrania należy zawiadomić wcześniej Starostwo. Na zebraniu po wyborze przewodniczącego i sekretarza należy przedstawić jasno i wyraźnie cel i zadania Chrześcijańskich Związków Zawodowych, prawa i obowiązki członków. W tym celu należy zaprosić prelegenta, który by to robotnikom dokładnie przedstawił. Jeśli robotnicy zgodzą się na założenie Związku, należy spisać zgłaszających się i spośród zapisanych wybrać zarząd, w skład którego wchodzą: prezes, sekretarz, skarbnik, ich zastępcy i trzech członków do Komisji Rewizyjnej. Do Zarządu należy powoływać dobrych katolików, a przytem ludzi zdolniejszych i czynnych. Od wartości członków Zarządu zależeć będzie rozwój i siła Oddziału. Po wyborze Zarządu członkowie nowopowstałego Oddziału Ch. Z. Z. uchwalają wysokość składki miesięcznej, która dla pracujących nie powinna być niższa od 50 gr. Wysokość składki miesięcznej ustala się według płacy w danej miejscowości. Część składek miesięcznych przesyła się do Sekretariatu Okręgowego i Zarządu Głównego, reszta zostaje w kasie Oddziału na własne potrzeby, np. udzielanie zapomóg, wydatki administracyjne, propaganda i t. p. Następnie zebrani ustalają czas i miejsce zebrań ogólnych i Zarządu.

Przy zapisywaniu się do Związku członkowie wpłacają tytułem wpisowego 50 gr. Z tych pieniędzy pokrywa się wydatki na legitymacje, pieczątkę, księgowość i koszta podróży prelegenta.

Z zebrania organizacyjnego Ch. Z. Z. spisuje się protokół, który powinien zawierać: a) czas i miejsce zebrania, b) przewodniczącego zebrania, c) prelegenta i dyskusja, d) ilość obecnych i ilość zapisanych, e) Zarząd Oddziału, f) siedziba i teren działalności Oddziału, g) wysokość wpisowego i składki miesięcznej, h) czas i miejsce zebrań ogólnych i posiedzeń Zarządu, i) uchwały i postanowienia członków, j) własnoręczne podpisy członków-założycieli - przynajmniej 20 podpisów.

Protokół w ten sposób spisany przesyła się do Sekretariatu Okręgowego, który po sporządzeniu odpisu przesyła oryginał do Zarządu Głównego w Warszawie. Zarząd Główny dołącza do protokołu statut Związku i przesyła do Ministerstwa Opieki Społecznej w celu zarejestrowania Oddziału. O rejestracji Zarząd Główny zawiadamia Starostwo i Inspektora Pracy, na których terenie powstał Oddział. Odpis protokołu bez własnoręcznych podpisów należy przesłać do Starostwa.

Przy zakładaniu Związku zawodowego należy zwrócić uwagę, jakiego zawodu jest większa ilość robotników; od tego zależeć będzie nazwa Związ-

Robotniku, twoja przyszłość w Ch. Z. Z.!

ku. Np. robotnicy zatrudnieni w tartakach, składach drzewa, cegielniach, kaflarniach i t. p., nadto murarze, cieśle, stolarze, malarze i lakiernicy należą do Związku Zawodowego Robotników Przemysłu Drzewnego i Budowlanego i pokrewnych zawodów Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego w Rzeczypospolitej Polskiej. (Tak brzmi pełna nazwa Związku — w skrócie Zw. Zaw. Rob. Przem. Drzewn. i Budowlanego Ch. Z. Z. w R. P.). W miejscowościach większych, gdzie jest po kilkudziesieciu murarzy, cieśli, stolarzy — prowadzenie jednego Oddziału obejmującego wszystkich, jest niemożliwe z dwóch powodów. Po pierwsze wielka ilość członków utrudnia pracę, a powtóre każdy zawód ma swoje odrębne potrzeby, nad którymi musi osobno się zastanawiać. Aby uniknąć tych trudności, tworzy się sekcje poszczególnych zawodów, np. sekcja cieśli, sekcja murarzy, sekcja ceramiczna i t. d. Zarząd wybiera się spośród wszystkich robotników należących do Zw. Zaw. Rob. Przem. Drzew. i Bud., zaś z poszczególnych sekcyj wchodzą w skład Zarządu mężowie zaufania. Przy mniejszej ilości członków zakładanie sekcji nie jest konieczne.

Inni fachowcy, jak kowale, ślusarze, tokarze tworzą przy odpowiedniej ilości członków własne Oddziały Zw. Zaw. Metalowców Ch. Z. Z. Piekarze, cukiernicy, gorzelnicy łączą się w Zw. Zaw. Przemysłu Spożywczego. Krawcy, szewcy w Zw. Zaw. Przemysłu Odzieżowego Ch. Z. Z. O ile w danej miejscowości nie ma wymaganej ilości fachowców do założenia Oddziału, wówczas Oddział obejmuje szerszy teren, np. gminę czy powiat, a nawet kilka powiatów.

Jeśli Oddział jest założony na terenie fabryki, to on obejmuje wszystkich robotników, chociaż są różnych zawodów. Np. w tartaku pracuje maszynista, kowal, ślusarz, często rymarz, czy jeszcze inny fachowiec. Wszyscy należą do Zw. Zaw. Rob. Przem. Drzewn. i Bud., ponieważ wszyscy pracują w przemyśle drzewnym. Podobnie robotnicy rolni, zatrudnieni po folwarkach, tworzą jeden Oddział Robotników Rolnych, chociaż wśród nich są kowale i kołodzieje.

Kobiety i dziewczęta, o ile pracują wspólnie z mężczyznami, łączą się razem z nimi w jeden Oddział. Dla nich koniecznym jest utworzenie Sekcji Kobiet, w celu obrony własnych interesów zawodowych. Kobiety pracujące w przemyśle konfekcyjnym tworzą własne Oddziały Zw. Zaw. Przem. Konfekc. z sekcjami krawczyń, prasowaczek, wykańczarek, bieliźniarek i t. p. Podobnie służba domowa tworzy oddzielny Zw. Zaw. Służby Dom.

Robotnicy pracujący przy drogach, regulacji rzek i t. p. tworzą Zw. Zaw. Robotników Niefachowych Ch. Z. Z.

Zatem do Związku Zaw. mogą należeć tak mężczyźni, jak i kobiety.

Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe jest organizacją apolityczną. Członkowie Ch. Z. Z. nie tylko mogą, ale powinni jako obywatele Państwa interesować się zagadnieniami politycznymi, popierać mądre i szlachetne przedsięwzięcia, dążyć do tego, aby w życu publicznym kierowano się prawem Bożym i zasadami etyki katolickiej. Nie mogą natomiast należeć do innego Związku Zawodowego i do stronnictwa politycznego, które wrogo występuje przeciwko Bogu i Kościołowi św.

Przy zakładaniu Związku robotnicy pytają się zawsze, czy pracę otrzymają, gdy się zapiszą. Jeśli im organizator obieca zatrudnienie, wtenczas się wszyscy bez namysłu zapisują. Gorzej jednak z wykonaniem obietnicy.

Dlatego na zebraniu organizacyjnym nie można pracy obiecywać. Celem Związku jest obrona interesów robotnika, a nie szukanie pracy dla bezrobotnych — do tego są Państwowe Biura Pośrednictwa Pracy. Związek stara się o pracę dla członków, pomaga i ułatwia wyszukanie zatrudnienia. Czyni to jednak nadobowiązkowo i dlatego nikt nie może mieć pretensji, że do Związku należy, a pracy nie ma. Chociaż Związek pracy nie daje, to jednak tysiącom robotników ułatwił otrzymanie zatrudnienia, którego by nie otrzymali, gdyby do Związku nie należeli. Możliwość zatrudnienia robotników przy pomocy Związku należy na zebraniu organizacyjnym jasno przedstawić, aby później nie było niezadowolenia i szemrania, że Związek nic nie warta, bo nie dał pracy. Pocóż zatem Ch. Z. Z. organizuje bezrobotnych, jeśli im pracy nie da? Po to, aby ich uświadomić, wyrobić ideowo i organizacyjnie, by w przyszłości, kiedy pracę otrzymają, nie dali się bałamucić różnym opiekunom za pieniądze żydowskie, czy komunistyczne i nie dali się wciągnąć w ich szeregi. Powtóre bezrobotny znajduje się często w niedostatku. Potrzeba zatem Związku, który by się nim zaopiekował i pouczył go, gdzie ma pracy szukać i ułatwił mu wyszukanie zajęcia.

Wzór protokółu

Protokół

z zebrania organizacyjnego Związku Zawodowego Robotników Przemysłu Drzewnego i Budowlanego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego w R. P., Oddział w Porębie, powiat Tarnów, województwo Kraków.

Dnia 12. VII. 1938 r. odbyło się zebranie organizacyjne Oddziału Ch. Z. Z. Zebranie zagaił p. Sowa, sołtys gromady. Na przewodniczącego powołał p. Wojewodę, na sekretarza p. Pisarczyka. Przewodniczący udzielił głosu p. referentowi Ch. Z. Z., który przedstawił zebranym istotę, cel i zadania Związków Zawodowych Ch. Z. Z. Po dyskusji obecni postanowili założyć Oddział Ch. Z. Z. w parafii. Spośród 170 obecnych zapisało się do Związku 150.

Wybrano Zarząd, do którego weszli:

Prezes: Ptak Jan, zam. w Porębie, poczta Tarnów.

Zast. prez.: Słowik Józef, zam. w Skrzyszowie, poczta Tarnów.

Sekretarz: Baran Michał, zam. w Skrzyszowie, poczta Tarnów.

Zast. sekr.: Kozioł Marcin, zam. w Porąbce, poczta Skrzyszów.

Skarbnik: Ryba Wojciech, zam. w Porąbce, poczta Skrzyszów.

Zast. skarb.: Judasz Piotr, zam. w Szyku, poczta Skrzyszów.

Przew. Kom. Rew.: Sumienny Stanisław, zam. w Porębie, poczta Tarnów.

1) Członek K. R.: Poczciwy Kazimierz, zam. w Porąbce, poczta Skrzyszów.

2) Członek K. R.: Gorliwy Władysław, zam. w Skrzyszowie, poczta Skrzyszów.

Nowo powstały Oddział będzie miał siedzibę w Porębie, a terenem działalności obejmował będzie gromady: Poręba, Skrzyszów, Porąbka, Zalesie i Podlesie, należące do gminy zbiorowej Poręba, poczta i powiat Tarnów. woj. Kraków.

Uchwalono odbywać zebrania ogólne raz w miesiącu, w każdą pierwszą niedzielę o godz. 16 w sali Domu Parafialnego, a posiedzenia Zarządu co dwa tygodnie w sobotę o godz. 18 w tej samej sali.

Wpisowe uchwalono po 50 gr. od członka, składka miesięczna wynosić będzie od pracujących 80 gr., od bezrobotnych 40 gr. Następnie wybrano delegatów, którym polecono rozglądnąć się w powiecie za pracą w celu zatrudnienia bezrobotnych członków. Ponieważ członkowie zwrócili się z różnymi zażaleniami na pracodawcę, dlatego wybrano delegację, która miała zbadać warunki pracy i płacy robotników, zatrudnionych w tartaku i interweniować u władz w ich sprawie.

Pieśnią „Boże coś Polskę“ zakończono zebranie.

(Następują podpisy własnoręczne członków-założycieli najmniej 20).

Konstrukcja organizacyjna Ch. Z. Z.

Najniższą jednostką Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego jest Oddział Zw. Zaw. Pojedyncze Oddziały Zw. Zaw. jednej branży n. p. służby domowej łączą się w Zw. Zaw. Służby Domowej Chrześc. Zj. Zaw. (Robotnicy łączą się w Oddziały — wszystkie oddziały tworzą Związek Zawodowy. N. p. zorganizowani robotnicy pracujący w tartaku w Pipidówce nie tworzą Związku Zawodowego Rob. Przem. Drzewn. i Budowl. ale jego Oddział. Wszystkie Oddziały skupiające robotników Przem. Drzewn. i Budowl. tworzą Związek Zaw.)

Oddziały niektórych kategorji robotników są już scentralizowane i mają swoje władze związkowe. Oddziały niescentralizowane podlegają bezpośrednio pod Zarząd Główny, którego skład podajemy:

Urbański Franciszek, Kosmaczewski Józef, Spasiński Stanisław, Krawczyk Edward, Siemieński Henryk, Hanke Hugon, Woroch Michał, Turowski Konstanty, Dębczyński Lucjan.

Zastępcy: Ks. Pękala Stanisław, Kurowiecki Marian, Nowakowski Franciszek.

Pomiędzy Zarządem Głównym, a Zarządem Oddziału jest jeszcze Zarząd Okręgowy, pod którego podpadają Oddziały Związków Zaw. na ściśle określonym terytorium. W województwie krakowskim są trzy okręgi: krakowski, bielski i tarnowski. Okręg tarnowski obejmuje 11 powiatów.

Skład Zarządu tarnowskiego, jak również kompetencje poszczególnych zarządów podamy w następnym numerze. Wykonawcą zarządzeń i poleceń Zarządu Okręgowego jest Sekretariat Okr., który bezpośrednio prowadzi pracę w swoim terenie.

Zestawmy jeszcze raz władze związkowe poczynając od najwyższej: 1) Zarząd Główny, 2) Zarząd Związku (pewnej kategorii robotników o ile jest scentralizowana n. p. Dozorcy Domowi), 3) Zarząd Okręgowy, 4) Zarząd Oddziału. Inne władze jak zarządy powiatowe albo rady związkowe nie są obecnie w statucie przewidziane i dlatego wobec władz występować nie mogą, ani używać swoich pieczęci. Z czasem może dojść do statutowego wprowadzenia zarządów powiatowych.

„Robotnik Katolicki“ szerzy zdrową oświatę

Program posiedzeń Zarządu

Chcąc należycie pracę prowadzić w organizacji należy czuwać nad tym, aby zebrania regularnie się odbywały według pewnego porządku. Każde zebranie ogólne powinno być poprzedzone przez posiedzenie Zarządu i przez niego przygotowane. Zarząd powinien odbywać swe posiedzenia przynajmniej dwa razy w miesiącu. W nim biorą udział wszyscy członkowie Zarządu wraz z zastępcami, członkowie Kom. Rew., mężowie zaufania i referenci, którym powierzono załatwienie określonych spraw n. p. delegacje do władz, zbadanie warunków pracy i t. p.

Program posiedzeń Zarządu powinien być następujący:

1) Powitanie obecnych przez prezesa lub jego zastępcę.

2) Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia.

3) Sprawozdanie z działalności członków Zarządu.

4) Omówienie spraw oświatowych, b) zawodowych, c) organizacyjnych. Do spraw oświatowych należą odczyty, referaty, pogadanki, czytelnia, Zarząd ustala kogo zaprosić z referatem, na jaki temat, jakie pisma sprowadzić, kursy urządzić i t. p.

Przy sprawach zawodowych należy zwrócić uwagę na możliwość zatrudnienia bezrobotnych, zastanowić się nad warunkami pracy i płacy i opieką prawną członków związku.

Wreszcie należy się zastanowić nad możliwością i sposobami pozyskania nowych członków, założeniem nowych Oddziałów w pobliżu czy utworzenie sekcji w Oddziele. Zarząd przegląda listę członków, wyklucza niespełniających swoich obowiązków lub działających na szkodę i przyjmuje nowych.

5) Ułożenie programu na zebranie ogólne.

Program zebrania ogólnego

Zebranie ogólne powinno odbywać się najmniej raz w miesiącu. Jego przebieg powinien być następujący:

1) Powitanie przez prezesa.

2) Odczytanie protokołu z ostatniego zebrania ogólnego.

3) Referat lub odczyt treści ideowej z „Robotnika Katolickiego“ lub wygłoszony przez specjalnego prelegenta.

4) Sprawy oświatowe, zawodowe i organizacyjne. Wnioski i postanowienia z posiedzenia zarządu odpowiednio umotywowane przedstawia prezes względnie wyznaczony referent. Omówienie tych wniosków i zatwierdzenie przez obecnych.

5) Wolne wnioski.

6) Zakończenie pieśnią religijną.

Chwalebną i polecenia godną jest rzeczą, aby wszystkie zebrania i posiedzenia zaczynały i kończyły się krótką modlitwą.

Obowiązkiem zarządu jest dołożyć wszelkich starań, ażeby tak posiedzenia Zarządu jak i zebrania ogólne odbywały się regularnie i według podanych wzorów. Staranne przygotowanie zebrań i ład w ich przeprowadzeniu dobrze świadczą o członkach związku. Dla rozwoju i wzmocnienia organizacji są one koniecznie potrzebne. Nie ma nawet mowy, aby Oddział się rozwijał, jeśli nie urządza zebrań.

Rozwój Chrześcijańskich Związków Zawodowych w Okręgu Tarnowskim

Rzucona przed kilku laty myśl zorganizowania robotników w szeregi Chrześcijańskich Związków Zawodowych, w ostatnich miesiącach silniej się realizuje. Pobudką do jej realizacji było ogólne zubożenie i upadek moralny warstwy robotniczej. Również robotnik przekonał się, że organizacje zawodowe, do których należał, nie spełniły swojego zadania, że za parawanem głoszonych haseł o prawach i wolności stanu robotniczego krył się jego wróg, dążący do osiągnięcia własnych, prywatnych celów.

Toteż wiadomość o założeniu Sekretariatu Ch. Z. Z. przyjął z wielką radością i wdzięcznością dla jego twórcy JE. Najprzewielebniejszego Ks. Biskupa Dra Fr. Lisowskiego,

Praca Sekretariatu przy pomocy Bożej i osób oddanych temu ruchowi przyniosła pomyślne wyniki. I tak kiedy przy otwarciu Sekretariatu Chrześcijańskie Zw. Zaw. liczyły 9 Oddziałów, a mianowicie w Tarnowie 2, w Gorlicach 3, w Dębicy 1, w Woli Rzędzińskiej 1, w Brzesku 1 i w Wojniczu 1 — to dzisiaj liczą 135 czynnych Oddziałów z przeszło 16.000 członków.

O żywej łączności Sekretariatu z Oddziałami świadczy liczba korespondencji, której od Zarządów i członków otrzymano do 1 lipca 1938 r. 1200, wysłano zaś 3224; świadczą również częste wyjazdy delegatów Sekretariatu, których ogólna ilość wynosi 390.

Dążąc do podniesienia materialnego robotników, Sekretariat zawarł kilkadziesiąt układów zbiorowych, gwarantujących podwyżkę płacy i lepsze warunki pracy.

Kilku tysiącom ułatwił otrzymanie zatrudnienia.

Robotnicy, widząc szczerą i bezinteresowną troskę o ich byt, porzucają uprzedzenia do Ch. Z. Z. i chętnie garną się w ich szeregi. Zawarte układy zbiorowe pracy często po kilku pertraktacjach i przy zastosowaniu wszelkich możliwych środków są dowodem, że Ch. Z. Z. nie tylko uczy robotników pracowitości i sumiennego spełniania obowiązków względem pracodawców, ale także i przede wszystkim broni słusznych i sprawiedliwych praw robotnika do korzystania z owoców swej pracy.

Prócz troski o materialne podniesienie bytu robotnika, Sekretariat dąży również do podniesienia moralnego. W tym celu urządzono rekolekcje dla robotników w Mszanie Dolnej i w Dębicy.

W kilku Oddziałach urządzono wspólną spowiedź i Komunię św. wielkanocną.

Na zebraniach ogólnych zaznajamiają się członkowie Ch. Z. Z. z katolicką nauką społeczną, zawartą w encyklikach papieskich. Pomocą do tego służyły szkice referatów, opracowywane przez Sekretariat.

Zorganizowaną pracę oświatową prowadziły Oddziały Ch. Z. Z. w Tarnowie, Gorlicach, Dębicy i Jaśle.

Od 15 listopada do 15 grudnia 1937 r. Sekretariat tarnowski, wspólnie z krakowskim i bielskim, urządził miesiąc propagandy Ch. Z. Z. We wszystkich miejscowościach, gdzie istniały już Oddziały nasze, urządzono większe zebrania propagandowe.

W rocznicę wydania encyklik papieskich o kwestii robotniczej urządzono uroczyste, okolicznościowe obchody. Najlepiej one wypadły w Tarnowie, Gorlicach, Krynicy, Nowym Sączu, Jaśle i Brzesku.

Rozwinięta praca organizacyjna wymagała powołania więcej osób do jej prowadzenia. Do pracy tej powołani zostali: p. Gawron Longin, p. Mgr Marian Dzwonek, p. Marcin Godzisz i p. Aleksander Kadłubowski.

Program pracy na przyszłość:

Przede wszystkim Sekretariat dąży do założenia we wszystkich parafiach Oddziałów Ch. Z. Z., zwłaszcza w tych okolicach, gdzie jest większa ilość robotników.

W miesiącach zimowych przygotowuje się szereg kursów dla Zarządów Oddziałów i osobne kursy dla wybitnych działaczy społecznych spośród robotników, którym będzie można powierzyć pracę w ośrodkach robotniczych.

Również konieczną jest rzeczą zorganizowanie i przygotowanie prelegentów, którzy by wygłaszali referaty na zebraniach robotników

Dla sprawniejszego prowadzenia ruchu zawodowego, Sekretariat dąży do utworzenia w każdym powiecie Sekretariatu powiatowego, który utrzymywany byłby przez Oddziały w powiecie.

Pracy zatem jest jeszcze dużo. Sądzimy jednak, że przy pomocy Bożej pójdzie ona w coraz szybszym tempie dla duchowego i doczesnego dobra robotników.

Organizacyjny Konkurs na odznakę Ch. Z. Z. i hymn organizacyjny

Z Zarządu Głównego z Warszawy otrzymaliśmy okólnik w sprawie konkursu na odznakę i hymn Ch. Z. Z., który poniżej przytaczamy.

Warszawa, dnia 7 lipca 1938 r.

Do wszystkich Zarządów Związków, Zarządów i Sekretariatów Okręgowych, oraz Oddziałów Związków niescentralizowanych Chrześc. Zjedn. Zaw. R. P.

PISMO OKOLNE Nr 6/38.

W wykonaniu uchwały IV. Krajowego Zjazdu (Sejmiku) Delegatów Ch. Z. Z. z dnia 3 maja b. r. Zarząd Główny Ch. Z. Z. niniejszym ogłasza:

I. Konkurs na odznakę Ch. Z. Z.

II. Konkurs na hymn Ch. Z. Z.

I. Odznaka Ch. Z. Z.

1) Projekty odznaki mogą zgłaszać bądź poszczególni członkowie, bądź Oddziały, bądź też Zarządy lub Sekretariaty Okręgowe.

2) Projekt musi zawierać dokładny rysunek odznaki wielkości naturalnej i w powiekszeniu, oraz omówienie, z jakiego materiału ma być zrobiony, co wyobraża i t. p.

3) Odznaka winna być możliwie najprostsza (łatwa i tania w wykonaniu), nie duża (łatwa w noszeniu) — średnica najwyżej około 3 cm. wys. i 3 cm. szer. i zdecydowanie podkreślająca charakter organizacji: chrześcijańsko-zawodowy. Musi też zawierać pełną lub w skrócie nazwę organizacji: Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe w R. P.

4) Projekty odznaki należy zgłaszać do Zarządu Głównego Ch. Z. Z. Warszawa, Śniadeckich 5. do dnia 31 sierpnia 1938 r.

II. Hymn Ch. Z. Z.

1) Projekty hymnu Ch. Z. Z. mogą zgłaszać członkowie lub sympatycy (za pośrednictwem właściwych Zarządów Ch. Z. Z.).

2) Hymn nie może mieć mniej niż 3 i nie więcej niż 5 czterowierszowych zwrotek.

Najlepszą formą, byłaby forma wiersza, przystosowana do marsza.

3) Treść hymnu winna podkreślać chrześcijański charakter organizacji, jej bojowość w walce o dobro moralne i materialne członków, oraz wiarę w zwycięstwo chrześcijańskich zasad społecznych.

4) Termin ostateczny nadsyłania projektów hymny wyznacza się na 31 sierpnia 1938 r.

Zastrzeżenia.

1) Ani odznaka, ani hymn nie może być już poprzednio przyjęty i ustanowiony przez inną organizację.

2) Projektów zgłoszonych Zarząd Główny nie zwraca.

3) Za wybrany projekt odznaki wyznacza się nagrodę w kwocie 20 zł., a za hymn I. nagrodę w kwocie 40 zł. i II. nagrodę 20 zł.

4) Zarząd Główny zastrzega sobie nieprzyjęcie żadnego projektu, o ile okażą się one dla nas nieodpowiednie.

Podając powyższe do wiadomości, polecamy ogłoszenie konkursu na odznakę i hymn wśród członków organizacji, a szczególnie wśród tych, którzy mają zdolności tak w kierunku rysunkowo-zdobniczym, jak i poetyckim.

Wykaz miejscowości w Okręgu tarnowskim w których są założone Oddziały Ch. Z. Z.

Diecezja tarnowska:

Szczucin — 3 oddziały, Dobra, Grybów — 3 oddziały, Nowy Sącz — 3 oddziały, Żabno, Kamionka Wielka, Dębica — 2 oddziały, Piwniczna, Jazowsko, Przecław, Kamionka Wielka, Stróże, Gorlice — 6 oddziałów, Ptaszkowa, Brzesko, Wojnicz, Wola Rzędzińska, Tarnów — 5 oddziałów, Brzeźnica, Baranów, Kamienica, Jakubkowice — 2 oddziały, Mielec — 2 oddziały, Rzochów, Czchów, Zabłędza, Filipowice, Radłów, Poręba Radlna, Rytro, Chorzelów, Radomyśl Wielki, Podole, Niedomice, Tymbark, Wierzchosławice, Zbylitowska Góra, Łużna, Pleśna, Błonie, Stary Sącz, Tropie, Męciszów, Lisia Góra, Książnice, Jasień, Szczawa, Wytrzyszczka, Kolbuszowa — 5 oddziałów, Chomranice, Meszna Szlachecka, Biegonice, Zgórsko, Czermin, Biecz, Bochnia, Paleśnica, Łącko, Borowa, Grębosźów, Górki, Sędziszów, Uście Solne, Podegrodzie, Trzciana, Będziemyśl, Libusza, Męcina, Kamionna, Ropczyce, Krynica, Szczyrzyc, Góra Ropczycka, Pilzno, Skrzydlna, Siemiechów, Olszyny, Witkowice Szczawnica, Krościenko, Muszyna, Sowliny, Szalowa, Bobowa, Dąbrówka, Łososina Górna, Jasień, Laskowa, Lichwin, Ujanowice, Obidza, Niwiska, Zawada, Rożnów.

Diecezja krakowska.

Mszana Dolna, Kasinka Mała.

Diecezja przemyska.

Jasło, Osobnica, Trzcinica, Brzyska, Sławęcin, Zaleszany.

Dla wyjaśnienia podajemy, że do Okręgu tarnowskiego należy cały powiat jasielski i limanowski, a zatem część diecezji przemyskiej i krakowskiej.

Wskazania i polecenia

1) W łączności z ostatnim okólnikiem donosimy, że w C. O. P. są potrzebni rzemieślnicy — murarze, cieśle, stolarze, kowale, ślusarze, tokarze, elektromonterzy i frezerzy. Najwięcej poszukiwani są tokarze, frezerzy i elektromonterzy. Podania o przyjęcie można składać albo wprost w dyrekcjach fabryk, albo przesłać do Sekr. Okr. Ch. Z. Z., Tarnów. Do podań należy dołączyć odpisy świadectw i zaświadczeń z pracy. Przy zgłoszeniu nie wystarczy napisać, że w naszym Oddziale jest jeden murarz czy cieśla, ale trzeba podać imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, wiek, zaświadczenie z pracy i jakiej pracy podjął by się zgłaszający. Przy budowie w COP. są zastosowywane często nowe materiały, nie każdy więc murarz i cieśla podoła tej pracy.

Zaznaczamy jeszcze raz, że Sekretariat nie może brać na siebie obowiązku zatrudnienia wszystkich zgłaszających się po pracę. Bezskutecznym jest wnoszenie próśb do Sekretariatu o pracę. Sekretariat informuje tylko gdzie można pracę otrzymać.

2) Na pierwszym zebraniu po otrzymaniu pierwszego numeru „Robotnika Katolickiego", Zarząd zapozna z jego treścią członków Oddziału, zachęci do czytania i prenumeraty. — Zgłoszenia prosimy przysyłać jak najwcześniej.

OD REDAKCJI.

Pierwszy numer „Robotnika Katolickiego" przesyłamy wszystkim P. T. Przewielebnym Księżom i interesującym się chrześcijańskim ruchem zawodowym. Reflektujących na prenumeratę dalszych num. „R. K." prosimy o uwiadomienie nas w najbliższych dniach, abyśmy wiedzieli, jaki nakład zamówić w drukarni. Do pierwszego numeru załączamy czeki. Następne numery ukazywać się będą pierwszego każdego miesiąca.

Czy jesteś Członkiem Ch. Z. Z.?

Redaktor odpowiedzialny: Ks. Stanisław Pękala. Wydawca: Sekretariat Okręgowy Ch. Z. Z.
Drukarnia Diecezjalna w Tarnowie.